

GARSAS

No. 9

November, 1987

Vol. 70

Scranton Diocese Commemorates

600th Jubilee of Christianization of Lithuania

It was a day filled with nostalgia for many Lithuanians in the Diocese of Scranton, Pa. The front pews of St. Peter's Cathedral sparkled with the brilliantly colored costumes worn by the men and women from the various parts of the Diocese. Red, Green and yellow were the predominant colors of the day, whether full dress or just a corsage or a ribbon worn in the hair. They were all proud of their heritage and showed it!

The colors were carried in the floral arrangements on the altars as well as in the programs distributed to each guest as they entered the cathedral on Sunday, Nov. 1st.

The procession marched in to the familiar tune of PULKIM ANT KELIU song by the combined choirs of the Lithuanian parishes. The cathedral was filled to capacity to welcome the Bishop of the Diocese, The Most Reverend James C. Timlin, D.D. who was the principal celebrant. Also in attendance was the former Bishop of the Diocese, The Most Reverend J. Carroll McCormick, D.D.

There were fourteen concelebrants from the various Lithuanian parishes in the Diocese and the homilist for the occasion was Reverend John E. Rikteraitis, Pastor of St. Andrew's Church New Britain Connecticut.

Father Rikteraitis spoke in both Lithuanian and English touching on the last 45 years of persecutions under communism which he termed "more savage than the Czars". He spoke of the mass deportations on June 15, 1940 when the Russians crossed

LITHUANIAN ANNIVERSARY—Pictured above are the principals at the Pontifical Mass held in St. Peter's Cathedral on November 1, commemorating the 600th anniversary of the introduction of Christianity to Lithuania. From the left, front row: Fr. John Rikteraitis, pastor of the Church of St. Andrew, New Britain, Connecticut, and a member of the board of directors of the Lithuanian Roman Catholic Religious Aid Organization, who delivered the homily in Lithuanian and English; Msgr. Anthony Norkunas; Bishop Timlin; Msgr. William Pakutka, and Fr. Joseph Sitko. Second row, same order: Fr. Joseph LoRusso, CSC, Fr. Peter Madus, Fr. Joseph Lasky, Fr. Francis Skitski, Msgr. Michael Ozalas, Msgr. Frank Yaskas, and Fr. John Kazlauskas. Third row, Fr. Obe Brouwer, M.H.M., Fr. Leonard Butcavage, Fr. Peter Ali-sauskas, and Fr. Thomas Hudak. Pictured in the top row are Sister Virginia Vytell, CJC, and Commander Clement Maslow, USNR, Ret., lectors.

the boarder and there were closings of churches and the cathedral of Vilnius was turned into a museum.

Father Rikteraitis noted priests who die are not replaced and nuns are underground. If you're a "believer" you disqualify yourself for higher education.

Following the Homily, the congregation joined in with the long unheard of but so well

remembered Lithuanian Hymns sung on a regular basis in the churches of the Diocese not too long ago.

A tear or two was witnessed as the beautiful hymns were sung like a few of the following: "JEZAU, PAS MANE ATEIKI", "SVEIKA MARIJA", and "LINKSMYBE MANO".

The presentation of the gifts

included, a photograph of blessed George Matulaitis along with a biography, a Wayside Cross, a Marian Prayer Book, Flower and Centennial Coin, Gate of Dawn, Lithuanian Knight, Amber gift for the Bishop, Lithuanian Bread, Doll in Lithuanian Costume along with the Water, Wine and Ciborium. These were all sym-

(Continued on Page 3)

Florence Eckert

Clerks vs Customers

About this time every year, you hear the complaints of the customers in regard to the shoddy service they receive from the department store clerks. I decided to talk to a few shoppers around two to discover their pet peeves and the following paragraphs are the result of several conversations.

Assuming the role of a secret agent, I was able to mingle with the crowd waiting for a bus pretending to be one of them on my way home from shopping. This way you get much more candid opinions than if you posed as a reporter and actually interviewed them.

My first candidate was a woman loaded down with packages leaning against the side of the building. A simple leading question of "have you been waiting very long", resulted in a ten minute dissertation.

"Have I been waiting long?" she snapped back! "You bet I have! And it's all the fault of that stupid clerk in _____'s department store! It took her 15 minutes to find a pair of Carter's Spanky pants size 14, ring it up and put it in a bag! I don't know where they find these clerks today. They're not worth the space they occupy. You have to practically beg to get waited on. They stand around in little groups discussing their personal business and act as if they don't even see you. If you can't find what you're looking for ... forget it ... no clerk is going to help you find it. You'll get the usual answer ... 'everything's out on the counter ... if it's not

there, we must be out of it'. Then you continue searching and come up with exactly what you were looking for with no help whatsoever from her you feel like hitting her with it. Believe me, the only time I go shopping is when it becomes an absolute necessity!"

Once inside the bus I was able to listen in on several conversations. Gathering from the one going on between the two ladies seated across the aisle they're retired school teachers shopping early to avoid the last minute rush. "Honestly Harriet, I believe they reached the bottom of the barrel! Where are they finding these clerks today? Aren't they teaching manners in school anymore?" Why that little flip-pant Miss actually insulted me when I asked to see the bracelet a second time. Why does it irritate them when you want to shop around? That's what they're there for ... to serve you. I don't like to make hasty decisions nor do I appreciate being rushed. Next year I'm going to crochet and knit all my gifts. This business of contending with these snippy clerks is too much for me."

A husband and wife team seated behind me were having a discussion as to who was at fault. "But Agnes, you didn't tell her you were wearing a wig. It wasn't the young lady's fault. You should have removed your hat yourself. Besides I don't think you should wear your wig the day you go 'chapeau shopping'. She was far more embarrassed than you were."

"Now George, you know she did that deliberately. A good clerk would have asked me if I were wearing a wig. It was ten minutes before closing and she just didn't want to have anything to do with me."

"O.K. Agnes, you win, but you know if she asked you if you were wearing a wig you would have flipped it!"

Now I was beginning to see both sides of the coin so I stayed on the bus and rode back to town to talk with the accused. The department store clerks. As busy as they were, most were willing to talk with me to defend themselves.

A perky little redhead in one of the larger department stores was quick to ask, "How would you like to stand here from 11 a.m. until 10 p.m. with just a supper hour and a break in between and be expected to graciously take the abuse rendered by too many of today's customers? They'll open every package on the counter and then instruct you to get them one from underneath that hasn't been handled. The sign in the fitting reads 'please remove lipstick and do not step into garments' Do they care? But just let them find the tiniest smudge on the dress they selected and they want the store manager and expect a mark down. You have to master the art of self control when you overhear the teens talking back to their mothers in the dressing rooms. But the worst blow of all is when that mother comes out with that brat and rewards the darling by paying for her selec-

tions."

A pretty blonde at the cosmetic counter was anxious to contribute her bit. "I had a lady in here yesterday stating she wanted a new make-up for Christmas. I very politely asked her if she would prefer any particular brand and she very staunchly replied, 'anything except what I'm now wearing.' When I asked her what brand and shade she was wearing she snapped back, 'you should know ... don't you work in cosmetics?' Then there was the lady who called on the phone. It seems her husband bought her a bottle of Arpege and she didn't know how to open it. Would I please advise her."

I spoke with an older woman at the cosmetic counter who had over fifteen years in the cosmetic business. What were some of the most annoying problems with the customers?

"They never change! Fifteen years ago there were professional perfume testers and we still have them with us today 'I just want to try it', they say, while they proceed to spray their entire anatomy. Then we have the exchanges. I think I've heard every excuse in the book. If only they'd bring it back and be honest but each one thinks she dreamed up a unique excuse. Like the priest in the confessional, I've heard them all. Then there's the "gimme the bottle of you know what...it starts with a T."

So ended my day, and the most frightening thing about it all is that I haven't started my Christmas shopping yet.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)

Published Monthly Except July and August

Published by LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

71-73 S. Washington St., P.O. Box 32, Wilkes-Barre PA 18703-0032

Telephone 717/823-8876

Second Class Postage Paid at Wilkes-Barre, Pa. and Additional Mailing Office

Postmaster: Send Change of Address Notice to: Garsas

71-73 S. Washington St., P.O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa. 18703-0032

Subscription \$5.00 per year

\$5.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

OFFICE HOURS

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

Monday thru Friday, 9:00 a.m. to 4:30 p.m.

For the benefit of people living in different time zones,
our office operates on Eastern Standard or Daylight
Saving Time, whichever is in effect.

600th Jubilee

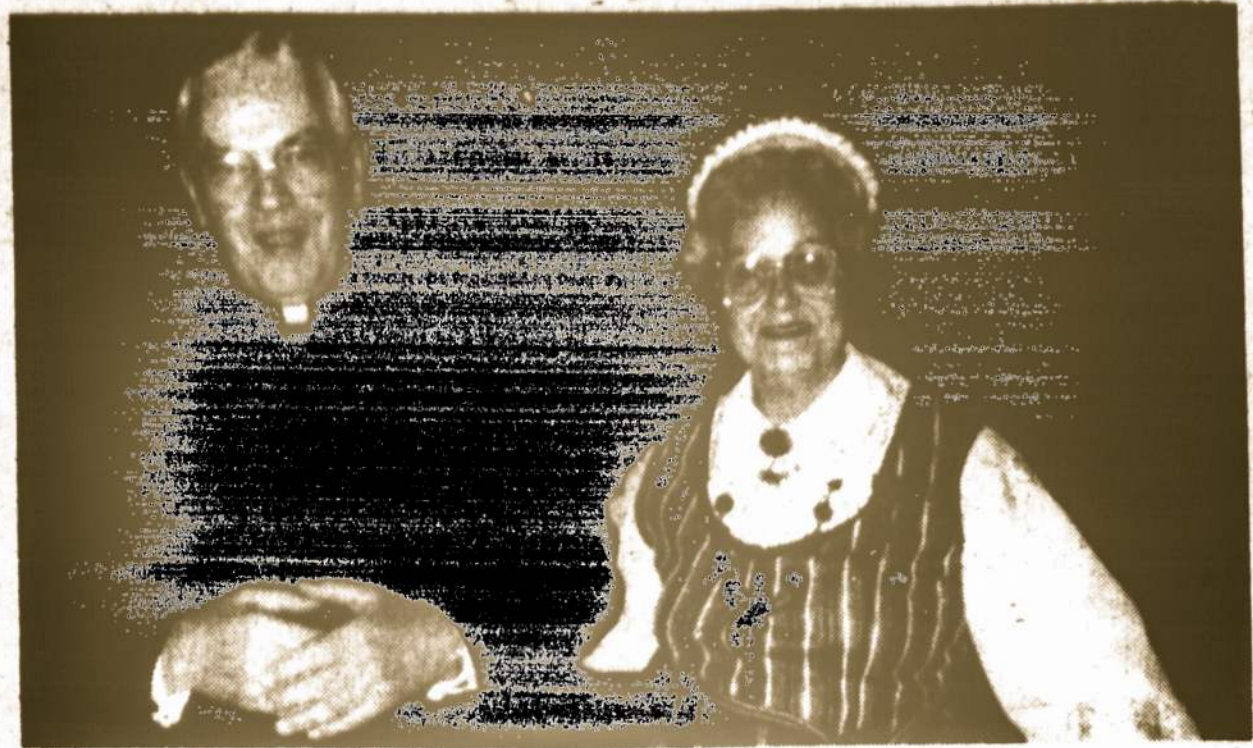
(from Page 1)

bolos of Lithuania's living of Christianity for 600 years. The gifts were carried by a representative from every Lithuanian parish in the Diocese of Scranton.

Following the Eucharistic Liturgy the people drove to the Convention Hall in Pittston for a beautifully prepared banquet. The table motif was in red, green and yellow and there were lovely waitresses serving warm hors d'oeuvres. Dinner at six was

enjoyed by all and there were no speeches, just a festive air where good people enjoyed each others company with many dancing to the music of a three piece band that struck up several Lithuanian numbers.

Msgr. Anthony J. Norkunas, Pastor of Holy Trinity Parish Wilkes-Barre and all who worked with him are to be congratulated for providing a day long to be remembered by many Lithuanians from the Diocese of Scranton. *Aciu labai!*

Top Photo: Left to right; Alena Miskinis, Home Office, LCA; Charles Liskosky, Executive Director, LCA; Mrs. Delores Liskosky enjoying conversation at dinner. Bottom Photo: Msgr. Anthony Norkunas escorted to his table by Anne Challan, St. Casimir's Pittston.

Help Gorbachev 'See the Light'

The Joint Baltic American National Committee (JBANC) is planning a mass rally on Tuesday evening, December 8, at 6 p.m. to 10 p.m. in Lafayette Park across from the White House. As diplomats arrive there for the state dinner they will be reminded that Estonians, Latvians, and Lithuanians and many others have had enough of oppressive Soviet rule.

It is time to en-"lighten" Mr. Gorbachev as to the continued deprivation of civil, political, economic, national and religious rights to the general population in Estonia, Latvia and Lithuania.

Article 72 of the Soviet constitution states that all member republics of the USSR have

the right to secede from the Soviet Union. However, the slightest suggestion of any move towards independence is suppressed from Moscow. The Kremlin is already doing all that it can to limit Latvian participation in a mass rally scheduled for November 18, Latvia's Independence Day.

**THE BALTIC STATES
HAVE BEEN RULED BY
DARKNESS
LONG ENOUGH!
ALL WE WANT
IS FREEDOM!**

JBANC asks that individuals bring flashlights, lanterns and other forms of portable lights to the December 8th rally. Let us light the road to independence.

Siaudinukai (Lithuanian Straw Mobiles)

The Children's Museum of Lithuanian Culture invites you to "SIAUDINUKAI" Lithuanian Straw Mobiles, Sunday, December 13, 1987, 2-3 p.m.

Siaudinukai are Lithuanian folk art mobile sculptures originally made from natural straw tied together into geometric shapes. These mobiles graced the rafters and porches of Lithuanian homes. Later, here in America, smaller versions of these mobiles were used as Christmas tree ornaments. Children (4-10 yrs. old) will construct their own "slaudinkai" from paper drinking straws and wire. Starting with a large-scale

geometric base, the children can make as simple or ornate a mobile ornament as their imagination and skill allows. Workshop fee \$4 includes all needed supplies. For reservations or information call (312) 582-6500.

Kucios

KUCIOS (CHRISTMAS EVE SUPPER) will be held in St. Casimir's Church Hall, Pittston, PA, Sunday, December 20th at 4 p.m. Reservations are being taken at the rectory office after all Masses. Tickets are \$7.50 for adults and \$3.50 for children under 12. Sponsored by Knights of Lithuania.

Gorbachev-Reagan Meet on Holy Day of Obligation

Is it a co-incidence that President Reagan and Mr. Gorbachev are meeting on a Marian Feast Day, during the Marian Year and on the patronal feast of our nation?

It has been suggested that there be continual prayer on December 7 and 8 when this historic meeting will be held. Prayer has moved mountains and parted the sea and prayer is needed to perform a miracle on this historic day when these two very important figures are meeting to sign a treaty which will actually eliminate some of our nuclear weapons.

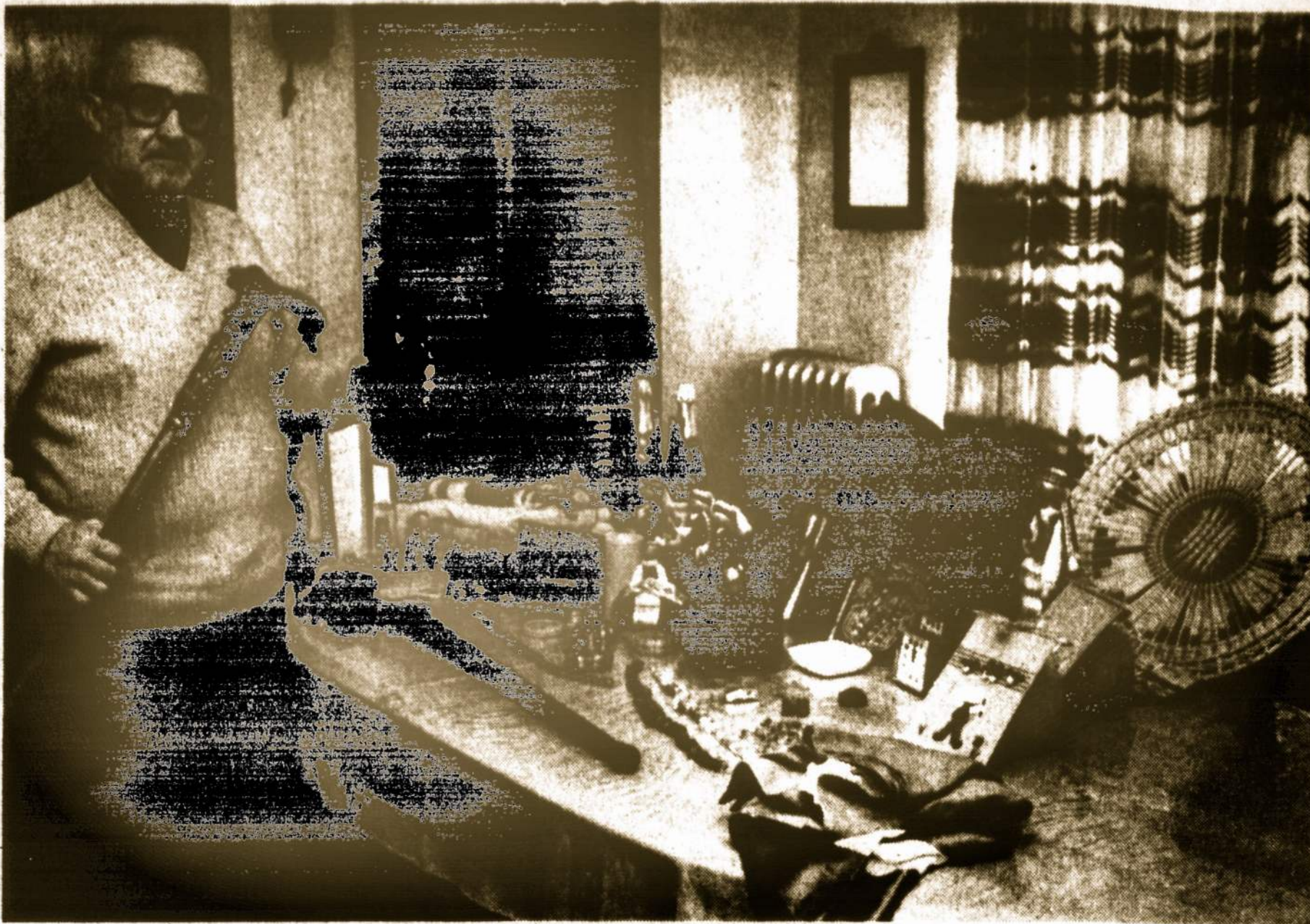
Prayer is needed and all churches of all denominations should hold prayer services on that day.

We must remember our Lithuanian, Latvian and Estonian brothers and sisters who are under Soviet domination. We must pray for their freedom to worship without being oppressed because of that open worship.

At Fatima, the Mother of God said Russia would be converted if men amended their lives and made sacrifices and she called for prayer—a specific prayer—"PRAY THE ROSARY", "PRAY THE ROSARY DAILY". On December the 8th all good Catholics should pray the Rosary in answer to the plea of Our Lady at Fatima and in hope of a successful nuclear arms treaty.

Lithuanian Son Fulfills Dream of Late Father

MENTOS FROM LITHUANIA AND RUSSIA are displayed by Jim Backus at his Oak Street home. Among them are hand-cared canes, amber jewelry, six leather jackets, eight sweaters, dolls in native Lithuanian costumes, wall plaques, linen tablecloths, boxes of liqueur-filled chocolates, champagne, and a Lithuanian flag. From Switzerland he brought back seven wrist watches, two pocket watches, two cuckoo wall docks, scissors, a Damascus steel hunting knife with bone handle, wine, and beer.

By **GENE BRISLIN**
 Woman's Editor
 The Scrantonian
 Scranton, PA

When Jim Backus was a child, he was fascinated by the stories his father told about his native land of Lithuania in the Old Country.

"Some day I'll go back for a visit and I'll take you with me," Mr Backus promised his son — but when Jim was only eight years old, his dad died without ever seeing his dream materialize.

"Through the years I never forgot how much he wanted to

make that trip," said Backus, a driver for the Scrantonian Tribune, (Scranton PA) but with raising a family there never seemed to be time nor money enough for me to go, and once Lithuania became part of the Soviet Union, I had my doubts about going behind the Iron Curtain."

Then several months ago, Jim spotted an announcement in the bulletin of St. Joseph's Lithuanian Church, North Scranton (of which he is a parishioner), concerning a Baltic Tour to Lithuania and Russia, made his reservations and was off to fulfill his late father's desire.

In an interview last week, an enthusiastic Backus rattled off his impressions of the 10-day tour which attracted a planeload of people of Lithuanian heritage from all over the country who paid \$1,795 for single accommodations, as he did, and \$1,550 per person double occupancy. "That included everything," he said, "planes, hotels, food, and sight-seeing — everything except spending money."

Flying time each way consumed 13 and a half hours. The group left JFK Kennedy International airport via Swiss Air on the eight and a half hour flight to Zurich where tour members spent overnight and the following day. They they had a two-hour flight via Moscow where they spent one day before continuing to Lithuania to spend seven days in Kaunus and Traki.

"I don't know what I expected to see, but I was totally unprepared for how modern and beautiful the country was," Jim related as he produced some of the hundreds of color photos he had taken. "You can see by these street scenes, it could have been New York City or Scranton, PA., if you didn't listen to the lan-

guage that was being spoken by the well-dressed people who hurried along the streets and avenues," he said. "We were not allowed to take pictures in airplanes, airports, trains or train stations. In some castles and museums it was permitted and in others it was forbidden."

Backus advised, "If you don't like ethnic food, stay away. I loved it. My mom raised me on goulash and soup. On the trip we had soup with every meal ... a dough-type square they called 'pancakes' (that I'd consider 'perogis') with a different filling every day — cheese, applesauce, blueberry, etc. They use a lot of cheese ... some I never tasted before ... they serve plenty of sausage and bologna type meats, as well as pork and beef prepared in a way I had never eaten them before."

All vegetables, such as carrots, peas, and beans were served cooked, but cold, according to Jim, and desserts were in small portions but very rich — assorted creams, puddings and cakes. At the hotel, he said, breakfast and lunch were smorgasbord style, and dinner was a sit-down soiree that was served. "Some of us, 11 in our group of 40 without families, often went out to dinner," Jim commented, "at restaurants and cafes and we

BACKUS TOOK hundreds of colored photos, such as this photo of the hotel in Vilnius, a very modern 20-story building in a city Jim felt was as sophisticated as New York.

were shocked at the reasonable prices — around \$32 for all of us — with the waiters or waitresses refusing to accept tips."

THESE LITHUANIAN SCHOOL CHILDREN are part of a collection of hundreds of photos that Jim Backus treasures among his souvenirs of his trip to Lithuania.

The Scrantonian disclosed that Americans were allowed to roam the city to shop, dine, or have a few drinks in a tavern, but

TOUR GUIDES were KGB agents who spoke six languages. Backus poses with Raimonda, one of the four who stayed with the tourists during the entire trip.

were not allowed out of the city limits unless they were on tour with a KGB agent. "In fact they took our passports from us while we were at the hotel," Backus remarked. "We had three women and one man, all in their late 20s, as KGB guides, but only one on duty at a time. I was really impressed with them. They all speak six different languages fluently, including American slang."

Jim admitted that passport, visa, and custom inspections were frightening. "They stare at you, never smile, and ask questions," he said. "I got frisked coming out, but got in with only a few questions, yet a girl from Washington state in the line just ahead of me got a real going over. They had her crying for at least 20 minutes. Like I said, it was scary!"

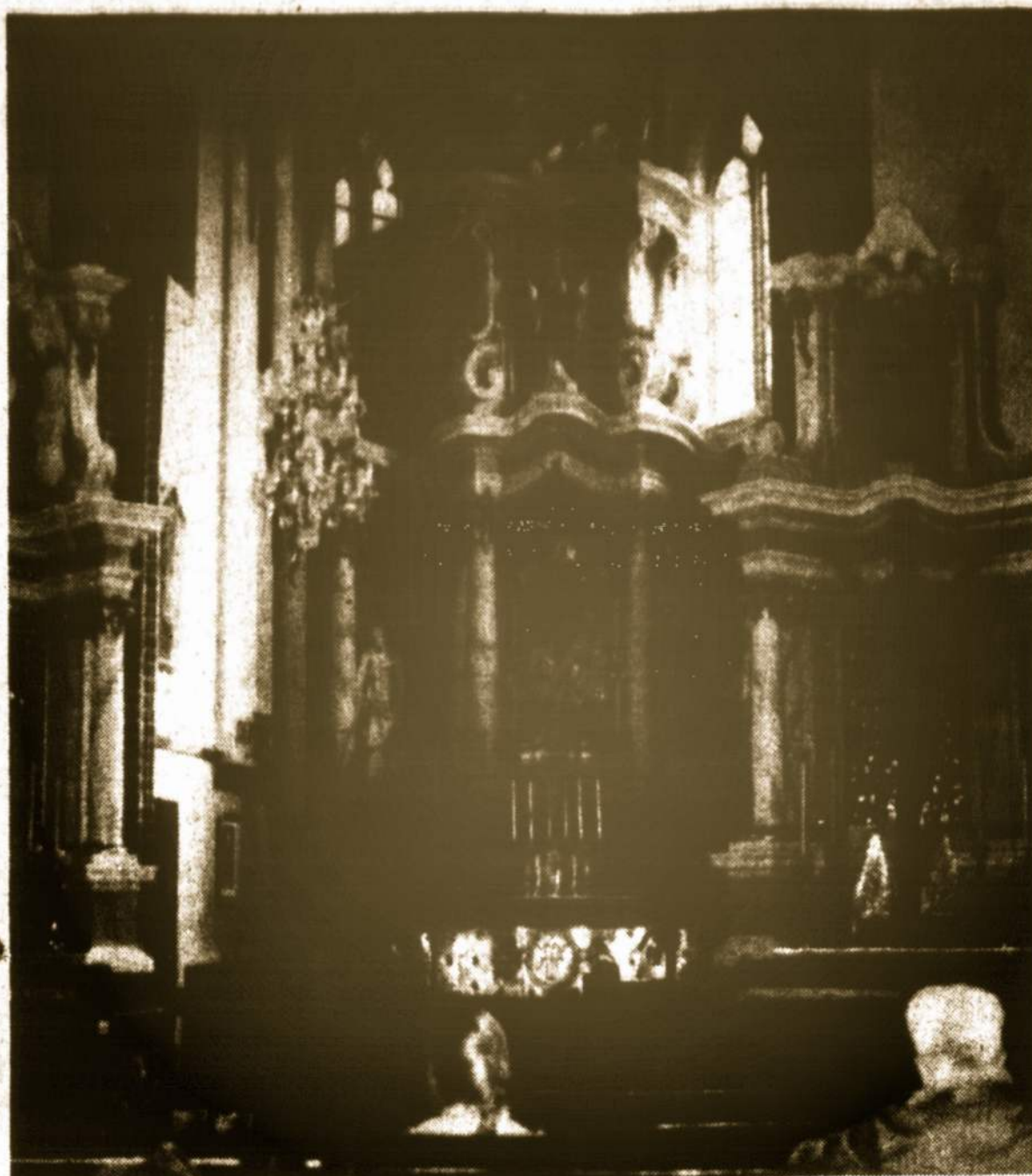
American tour party members were allowed to bring in any amount of United States money as long as it was less coming out, and that no rubles were included.

Backus revealed that he left with \$3400 and came home with \$1200 — because he bought everything in sight as gifts for family and friends as well as momentos for himself.

Among the things Jim did not like: checking, always checking visas, passports and customs ... soldiers with guns staring suspiciously at visitors inside and outside airports when tourists were bused to the terminals ... changing of the Lithuanian flag to include the hammer and sickle since it is now a state of the Soviet Union (he has one in which only the star of Lithuania appears) ... the constant waiting — to go through customs, passport and visa inspection, for tour buses, for planes, etc.

Things Backus liked were: free hospitals, doctors and dentist (no charge whether it's a fractured leg or heart transplant, ... free education, with testing after high school to qualify for college, regardless of financial status (they don't waste any minds because a family is poor) ... no unemployment ... no welfare (only those totally disabled and are cared for in sanitariums) ... equal pay (physician or garbage collector, the only advantage of a more prestigious job is a little better than average housing).

Jim also approved of "Potato Picking Day," like our jury duty, when everybody is notified what day he must report at the bus station to go to a farm and pick potatoes. Regardless of profession or position, even soldiers, housewives, and school children, must bring their own lunch and work without pay from dawn to dusk ... People having one sip of a drink (not drunk) lose their driver's license for three years,

INSIDE A CHURCH — This was one of many beautiful churches visited in Vilnius, Lithuania, where members of the tour spent seven days.

and on the second offense license is revoked for life. "Needless to say," Backus commented, "They have no drunk driving problem there!" While their cars have horns, drivers are not allowed to blow them or will be fined. Vehicle laws also require that only five people can occupy a car, two in the front and three in the back.

Jim was amazed at the fertile ground it was for the selling of clothes and trading of money on the black market. He said people on the street would come up to him offering him \$125 for sneakers he had paid only \$9 for here, \$100 for an old reindeer sweater he bought at Schreiber's when that store was operating, and how everyone had ready cash to spend up to \$300 for American Levi's jeans.

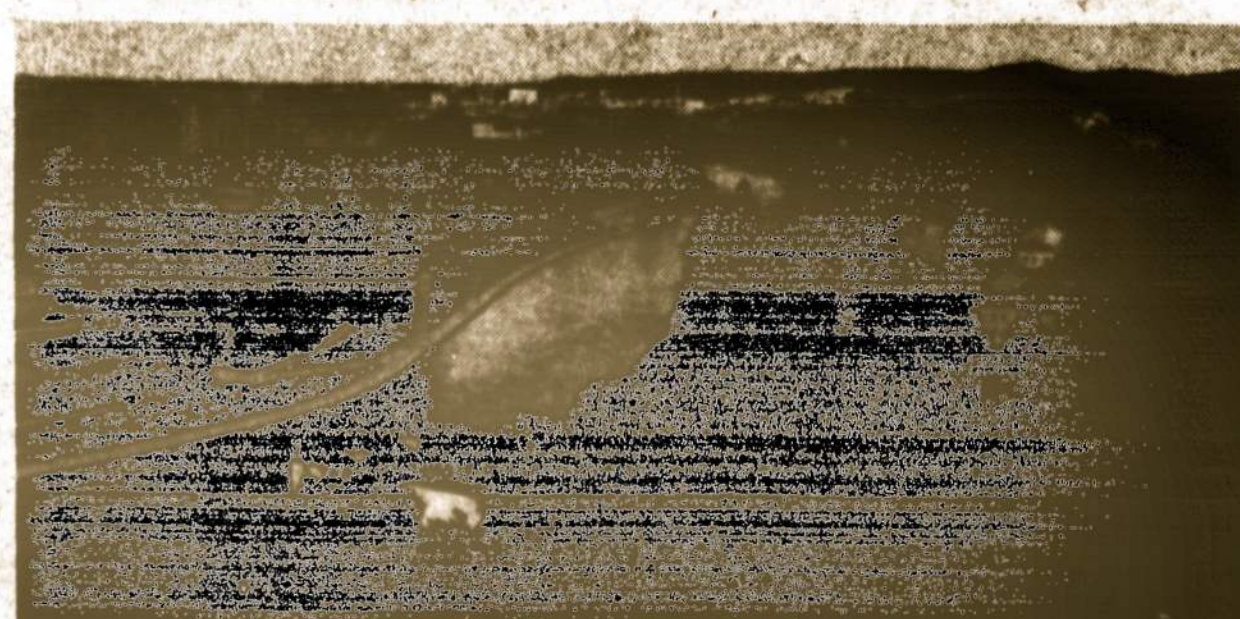
Jim and his wife, Joy, reside at

931 Oak St. They are the parents of five children: William, New York City, buyer for a pharmaceutical company; Scott, Augusta, Ga., a professor at the Medical College of Georgia; Jimmy, associated with Mariotti Lumber, Old Forge; Mark, with Charmin in Mehoopany, and Tami, a hairdresser at Mr. Phillip's Beauty Salon.

Backus revealed that he dug up a small amount of soil in Kaunus the day before returning to the states, which he hid in a sock, should there be any difficulty getting it through customs. "I was so lucky to have fulfilled my father's dream," he said, "that my family and I went to St. Joseph's Lithuanian Cemetery in Throop on Sunday morning, and placed it on my dad's grave!"

SHOPPERS AND WORKERS hurry past modern buildings in Vilnius, a city that Jim compared to New York.

THE NERIS RIVER flows through Vilnius. The photo above was captured from the window of Jim's hotel room.

St. Mary's Villa Nursing Home

St. Mary's Villa Nursing Home celebrated their 25th anniversary recently at St. Mary's Center, Scranton.

Having served the sick and aged for over 60 years the new nursing home opened its doors to 72 residents in 1962. In 1969 the home expanded with the addition of other facilities and a new capacity of 121 beds. This facility is the result of a corporate effort where the same solicitude, love and joy are shown that would be shown to Christ himself.

Rev. Columkille Regan, CP, Provincial of the Congregation of Passionist Priests was the

principal celebrant of the Mass offered at St. Ann's Monastery, Scranton.

Gerard J. Ferrario was General Chairman. Invocation was given by Rev. John Kilpatrick, pastor of St. Eulalia's Church. Remarks were given by Mr. Ferrario; Sr. Mary Anne, CJC, Administrator, St. Mary's Villa Nursing Home; and Sr. Mary Ruth, CJC, Superior General of the Sisters of Jesus Crucified. Attorney Thomas A. Mack, President of the Lithuanian Catholic Alliance, served as Toastmaster. Judge William J. Nealon, Chief Judge, US Middle District of Pennsylvania, was the principal speaker.

Judge Nealon's mother is a guest at the home and in his talk he remarked, "This is God's work at its best."

The dinner guests were entertained by Sister M. Immaculate Severino, IHM at the piano; Patricia Lane on the violin; and Richard Schwartz on the flute. All three are from Marywood College.

Special guest, Bishop James C. Timlin, offered closing remarks and also gave the Benediction.

Father Alphonsus Maria Urbanavicius, was encouraged by the Lithuanian Catholic Alliance and the Lithuanian Priests Federation to start a charitable insti-

tution in the Scranton Diocese to care for the orphaned and the widowed. The difficulties encountered by Father Alphonsus Maria in attempting to form a Lithuanian Religious Community in the Diocese of Scranton were many. The break-through came in February of 1924 by way of a letter of approval from Rome, granting permission for the formation of the Religious Congregation of the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother.

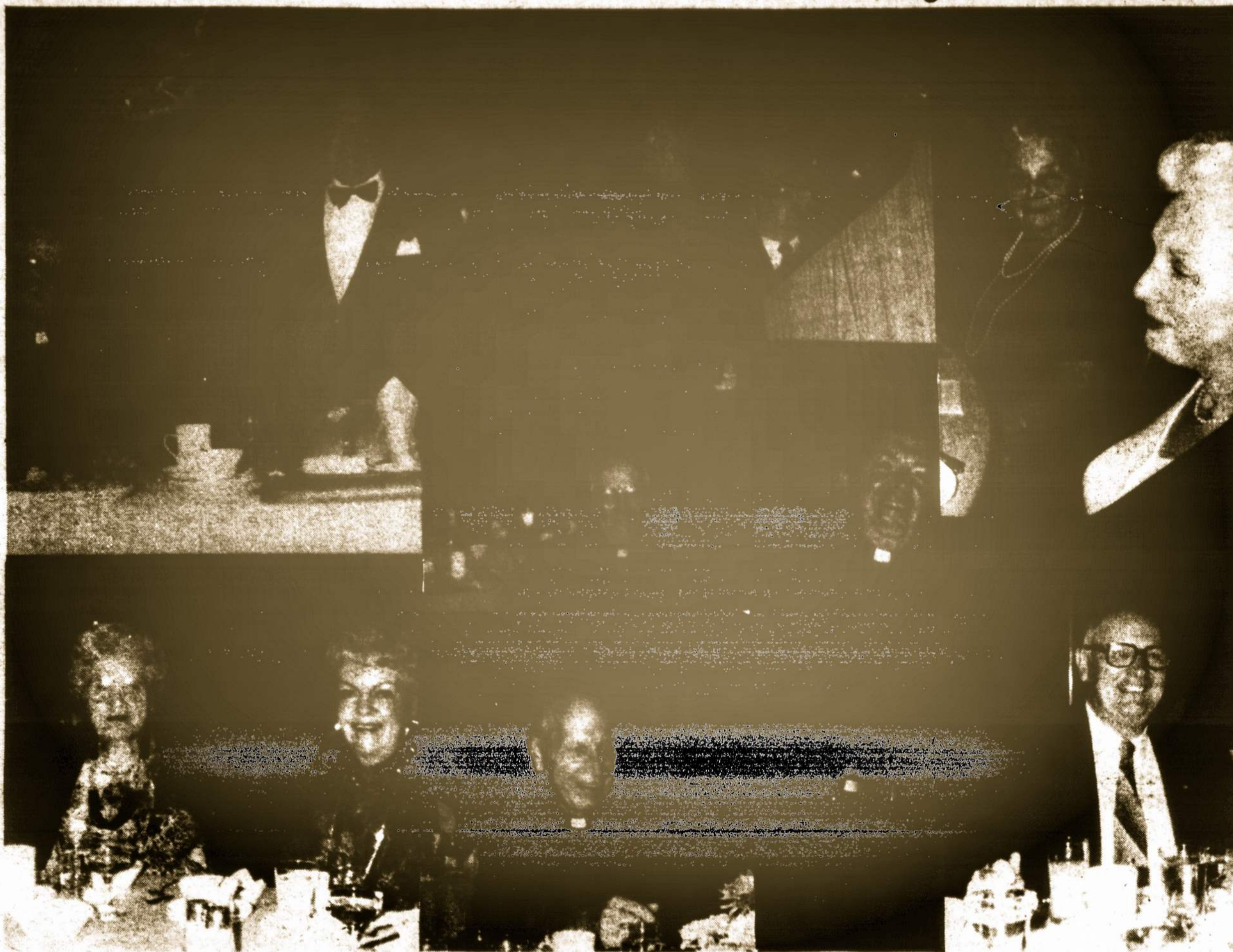
Father Alphonsus began his studies in Lithuania and resumed his studies in America.

Pictured are some of the special guests and friends who attended the dinner: Top far left, Sister Mary Elizabeth, St. Ann's. Top center, Sr. Ann Long, Director of nursing greets the administrator's sister, Dorothy Sawicki of Mt. Top and mother Ann Hartland of W-B., Top far right, Sr. Mary Ruth, CJC, superior general of the Sisters of Jesus Crucified who staff the Villa; lower left, Sr. Mary Ann, CJC, administrator SMVNH; center, pianist, Sr. M. Immaculata Severino, IHM; violinist, Patricia Lane; flutist, Richard Schwartz; lower center Rosalie Kizis and George Sadauckas, trustees of the Lithuanian Catholic Alliance.

Celebrates 25th Anniversary

Pictured above are more of the special guests and friends at the SMVNH celebration: Upper left is Rev. Columkille Regan, CP, seated, and Attorney Thomas E. Mack, standing; upper center is Bishop Timlin and the principal speaker Judge Nealon; upper far right is Mrs. Frank Katilus and Mrs. Charles Liscosky. In the far lower left is Alena Miskinis, LCA office, and Florence Eckert, Garsas Editor; lower center photo is Father Peter Alisauskas, St. Casimir's, Pittston, Pa., and standing is Rev. John Kilpatrick, St. Eulalis's, Elmhurst; and to the far lower right is Anthony Snipas, W-B., Pa. In the very center of the photo is Msgr. Frank L. Yashkas, Spiritual Advisor of the LCA.

Ethnic Christmas in Capitol Rotunda

The Pennsylvania Heritage Affairs Commission announced that the annual Pennsylvania Heritage Christmas festivities will be celebrated with a "new look" this upcoming holiday season.

The Commission is announcing a competition to illuminate the rich diversity of ethnic ancestry within the Commonwealth. The public is invited to submit authentic ethnic Christmas ornaments to be judged for inclusion on the new Pennsylvania Heritage Tree. The tree will be located in the new Capitol Addition Rotunda throughout the Christmas season and will fea-

ture the traditional ornaments of Pennsylvania's many ethnic communities.

From the entries submitted the most colorful and symbolic will be chosen as decorations. In addition, a formal invitation will be made to the applicants to visit the Capitol and participate in the decorating of the tree.

All entries must include a brief description with ethnic origin and be sent to the Pennsylvania Heritage Affairs Commission, 309 Forum Building, Harrisburg, PA 17120.

Additional information can be obtained by calling (717) 783-8625.

OBITUARIES

Anthony Grablick Lge.270
 c/o Marie Sands
 Cobblestone Court
 Binghamton, NY 13903
 Died: 10-19-87
 Buried: 10-22-87
 Calvary Cemetery
 Johnson City, NY

Nellie Petkus Lge. 191
 (Anele)
 313 Rita Street

Dayton, Ohio 45404
 Died: 10-3-87
 Buried: 10-8-87
 Calvary Cemetery
 Kettering, Ohio
Vytautas Zukauskas Lge. 15
 2624 W. Marquette Rd.
 Chicago, ILL 60629
 Died: 10-2-87
 Buried: 10-6-87
 St. Casimir's Cemetery
 Chicago, ILL

Visitors Welcome

Mr. and Mrs. Michael Kevis of Hancock, New York, stopped by the Home Office on November 19. They are members of Lodge 2, Forest City, PA, of

which Mrs. Kevis' father, the late Joseph Purickas, was Secretary.

It's always a pleasure to have members stop by when they are visiting in the area of the Home Office.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Plečiasi ALT bendradarbiavimas su LB

JAV Krašto Liet. Bendruomenės vadovybė savo posėdyje nutarė prisidėti prie Madisone įsikūrusio Amer. Liet. Tarybos skyriaus išlaidų, siekiant sustabdyti sovietinės propagandos pastangas organizuojant miestų "seseriškumą", jungiant Vilnių su Madisonu. LB valdyba tai akcijai paskyrė 100 dol.

ALT ir LB raštas Valstybės departamentui

Amer. Liet. Tarybos pirm. dr. Jonas Valaitis ir JAV Krašto Liet. Bendruomenės pirm. Vytautas Volertas pasiuntė raštą Valstybės sekretoriui G. P. Schultzi, atkreipdami dėmesį į organizuojamus "seserystės" ryšius tarp Madisono ir Vilniaus, kai tokio bendravimo koordinatoriumi yra tapęs JAV ambasadorius Rhinesmith. Tai nesiderina su JAV politikos linija nepripažinti Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, ypač, kad tas seseriškumas apima ryšius tarp okupuotos Lietuvos vyriausybės žmonių ir JAV.

Padėka pulk. North

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Jonas Valaitis pasiuntė laišką pulk. Oliver North, dėkodamas, kad jis atkreipė JAV Kongreso dėmesį į pavojus demokratijai Nikaragvoje, ir kad jis skatino paremti tuos, kurie nori atstatyti pilną laisvę bei pagarbą žmogaus teisėms tame krašte. Taipgi padėkojo pulk. North už priminimą Lietuvos okupacijos.

Televizijos konferencija su lietuviais

ABC televizija turėjo konferenciją su grupe lietuvių. Ją suorganizavo rugs. 9 d. Amer. Lietuvių Tarybos informacijos vedėjas prel. Juozas Prunskis. Vadovavo televizijos programų kūrėjas Sid Hayman, atvykęs į Queen of the Universe kleboniją Chicagoje, kur prel. J. Prunskis gyvena.

Filmavimą vykdė trys televizijos tarnautojai. Televizija tik prieš porą valandų pranešė, kad jų aparatūra laisva ir reikėjo greitomis viską suorganizuoti. Buvo kreiptasi į daugelį centrinių lie-

tuvių įstaigų, kaip Liet. Bendruomenė, Liet. Fondas ir kt., kviečiant tai programai.

Televizija nufilmavo pasikalbėjimus su prel. J. Prunskiu, dr. Vyt. Dargiu, Titu Antanaičiu, dail. V. Ramoniū ir Mykolu Drunga.

Kiekvienam buvo duoti šie klausimai: kiek ilgai teko gyventi komunistų okupuotame krašte? Ar tiesa, kad Pabaltijo kraštai savanoriškai įsijungė į Sovietų Sąjungą? Ar į vakarus pabėgo daugiausia buržuazijos atstovai? Ar yra grėsmė iš Sovietų Sąjungos pusės Amerikai? Ką Sovietų Sąjunga turėtų daryti, kad ja galėtume pasitikėti?

Visų atsakymai Lietuvai buvo naudingi. Nufilmuota medžiaga nusiųsta į centrą New Yorke. Kada bus rodoma TV kanalo "Space Bridge" programoje, pažadėjo iš anksto pranešti.

Atmetė seserystę su Sovietais

Costa Mesa, CA, miesto valdyba vieningai atmetė peršamą seserystę su sovietiniu miestu, nežiūrind, kad kai kurie to miesto gyventojai tikėjosi, jog seserystė atvers duris to miesto sportininkų kelionei į Sovietų Sąjungą. Čia daug paveikė David Wayne Balsinger iškelti faktai apie komunistų prievartą okupuotuose kraštuose.

Ukrainiečių dėmesys ALT pareiškimui

Jersey City, N.J., mieste anglų kalba leidžiamas ukrainiečių laikraštis "The Ukrainian Weekly", aprašydamas Juodojo Kaspijo demonstracijas Chicagoje, kur buvo protestuojama prieš Maskvos ir nacių paktą, leidusi Sovietams okupuoti Pabaltijį plačiai paminėjo Amer. Liet. Tarybos vardu kalbėjusio prel. J. Prunskio pareiškimą kur buvo pažymėta, kad kai Maskva galėjo laisvai pasirinkti partnerį, tai pasirinko Hitlerį, tik vėliau, kai naciai užpuolė Sov. Sąjungą, ją atvijo į demokratinį bloką.

Alto vardu buvo pareikšta, kad turi būti sustabdytos deportacijos į Sovietų Sąjungą. Tokias bylas privalo pilnai spręsti JV teismai. Buvo skatinti pabaltiečiai vieningai, sujungtomis jėgomis siekti laisvės. Tą

pažymėjo "The Ukrainian Weekly".

Vilniaus vyskupija tik Lietuvos vyskupų žinioje

Vilniuje šiomet išleistas "Katalikų kalendorius žinynas 1987 m.". Išleido Lietuvos Vyskupų konferencija. Šiame leidinyje išspausdintas Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų raštas, kurio pabaigoje (20 psl.) užtikinama pareiškima:

"Antrojo Vatikano Susirinkimo potvarkiai stipriau suglaudė su kitomis Lietuvos vyskupijomis ir Vilniaus arkivyskupija, kuri — kaip minėjome, yra atskiros bažnytinės provincijos centrinė vyskupija — metropolija. Mat, Susirinkimas visą kasdienį vadovavimą Bažnyčios veiklai kiekviename krašte pavedė to krašto Vyskupų Konferencijai. Taip ir Vilniaus arkivyskupija (Lietuvos TSR ribose esanti jos dalis) dabar priklauso Lietuvos Vyskupų konferencijos žiniai ir jos reikalai tvarkomi per šios konferencijos pirminikus: pradžioje per vyskupą Petrą Maželį, paskui per vyskupą Juo-

zapą Labuką-Matulaitį, dabar per arkivyskupą Liudviką Povilonį. Vilniaus arkivyskupijos valdytojais buvo ir tos Konferencijos sekretoriai."

Paremia lietuvių reikalavimus

J.A. Valstyjų žydai yra suorganizavę centrą "Interreligious Task Force on Soviet Jewry". Jo vadovybėje yra seselė Ann Gillen. Savo plačiai skleidžiamuose tos organizacijos informaciniuose biuleteniuose dažnai primena prievartą okupuotoje Lietuvoje. Tos informacijos yra siunčiamos ir Amerikos Lietuvių Tarybai.

Iš jų matyti, kaip gina kalinamus žmogaus teisių gynėjus okupuotoje Lietuvoje, kaip primena okupantų daromas skriaudas lietuviams, kaip kelia reikalą, kad būtų paleisti sąžinės kaliniai ir grąžinamos konfiskuotos bažnyčios, pvz. Klaipėdos Tautos Karalienės bažnyčia. Lietuvos vyčiai už tokius pasitarimus lietuviams savo viename seime ypatingai pagerbė ses. Gillen.

Ateitininkai, dalyvavę Darbo dienos savaitgalį Dainavos stovykloje Dainavoje, Michigane, pasiuntė padėkos laišką Michigano senatoriui Donald Riegle. Laiške dėkojama už suorganizavimą laišką Gorbačiovui, kad netrukdytų rugpjūčio 23 demonstracijų Vilniuje. Laišką Washingtono senatoriui įteikė JAV Baltų Tarybos darbuotoja Ginta Palubinskaitė ir Lietuvių Informacijos centro Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas. Nuotr. U. S. Senate Photograph

AŠTUNTOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ KANADOJE

ALFONSAS NAKAS

Vartydamas praėjusių išei-
jos tautinių šokių švenčių leidi-
nius stebiuosi jų rengimo ritmu.
Šie buvo jų surengimo metai:
1957, 1963, 1968, 1972, 1976,
1980 ir 1984. Išskyrus šešerių
metų tarpą tarp I ir II bei penke-
rių metų tarp II ir III, visos kitos
įvyko tiksliai kas ketveri metai.
Tokių ritmu toli gražu negali pa-
sigirti dainų švenčių rengėjai,
nors jų pirmoji įvyko metais ank-
ščiau.

Pirmosios šešios t.š. šventės
surengtos Chicagoje, o septinto-
ji — Clevelande. Kodėl beveik
visos Chicagoje? Taip turbūt dėl
dviejų svarbiausių priežasčių:
dėl gausiausio vietinių šokėjų
skaičiaus šventės Chicagoje pi-
giausiai atseidavo (mažiau lėšų
šokėjų suvežimui ir suvežtųjų
globai); garantuotas didžiausias
žiūrovų skaičius.

Nors kone visas t.š. šventės
kartu rengdavo JAV ir Kanados
Lietuvių Bendromenės, nors iš
Kanados visada dalyvaudavo
gausus šokėjų būrys, daug
žiūrovų, Kanados lietuviai su-
telkdavo nemažą procentą lėšų,
bet iki šiol ne viena t.š. šventė
ten neįvyko. Ir štai maloni staig-
mena! Gal pasidrasinę VII
šventės nemaža sėkmė Cleve-
lande, mūsų broliai kanadiečiai
ryžosi: VIII Laisvojo pasaulio
lietuvių tautinių šokių šventė
įvyks 1988 liepos 3 Hamiltone,
Ontario, naujamė, moderniam
Copps koliziejuje, talpinančiam
17,000 žiūrovų.

Šventei ruoštis pradėta 1986
metais, tik apie pirmuosius pasi-

ruošimo darbus spaudoje tebuvo
mažai skelbta. Nenorėta "maišy-
tis po kojų" Lietuvos krikščio-
nybės 600 metų minėjimams,
Australijoje rengiamam Pasaulio
lietuvių jaunimo kongresui ir ki-
tiems šiais metais įvykusiems ar
dar įvyksiantiems didesniems
renginiams. Dabar, kai iki
šventės beliko mažiau negu trys
ketvirčiai metų, laikas intensy-
viau ir dažniau apie būsimą
šventę informuoti.

Štai keletas svarbesnių infor-
macijų:

Seniai sudarytas šventės ren-
gimo komitetas, kurio pirminin-
ku išrinktas dr. Vaidotas Kvedar-
as. Į komitetą įeina ir trijų
rengėjų atstovai: KLB, JAV LB
ir Lietuvių tautinių šokių institu-
to (LTŠI). Priešingai ank-
stesnėm t.š. šventėm, kur
būdavo vienas meno vadovas,
šioje bus keturi: Juozas ir Rita
Karasiėjai, Genovaitė Breich-
mantienė ir Liudas Sagys. J. ir
R. Karasiėjų paruoštas puikus
repertuaro konspektas išsiun-
tinėtas visoms t.š. grupėms, ku-
rios šventėj dalyvauti užsiregi-
stravo. Neįvykus grupių vadovų
kursams Dainavoje, jie įvyks
Hamiltone lapkričio 26 - 28. Pa-
skutinėmis žiniomis, šventėje
dalyvauti užsiregistravo 78
grupės, jų tarpe po vieną iš Vo-
kietijos, Anglijos, Argentinos ir
Brazilijos.

Visos su švente susijusios pa-
talpos (koliziejus, viešbučiai,
salės banketams, pramogoms,
meno parodai, etc.) seniai užsa-
kytos ir padaryti pirminiai
įmokėjimai. Šventės rengimo
komitetas, suskirstytas į tam tik-
ras funkcijas atliekančias komisi-

jas, tyliai, kantriai dirba. Bet ty-
los laikotarpis netrukus pasi-
baigs ir paskelbsime visų dar-
buotojų pavardes. Be to, kai ku-
rių rengėjų balsą išgirsime ir iš
jų pačių burnos. Pavyzdžiui —
lėšų telkimo komisijos. Kaip vi-
soms t.š. šventėms, taip ir šiai
būsimajai, reikės nemažai pini-
go, ypač šokėjų suvežimui iš Eu-
ropos kraštų bei iš vakarinio šio
kontinento pakraščio.

Kaip pradžioje minėjau, VIII
t.š. šventė Kanadoje bus pirmo-
ji. Tikime, kad rengėjai ją pada-
rys patrauklia, meniška, spalvin-
ga. O kad ji būtų ir masiška lie-
tuvybės demonstracija, reikės
vieno labai svarbaus elemento
— publikos, žiūrovų. Pusės mi-

lijono sielų Hamiltonas ir 3 mi-
lijonų jo "priemiestis" Torontas
lietuviškų sielų vis dėlto tiek ne-
turi, kad 17,000 koliziejaus
kėdžių, nors per pusę užpildytų.
Todėl ten labai prisireiks ir lie-
tuviškojo New Yorko ir Clevelan-
do, ir Detroito ir, svarbiausia,
lietuviškosios sostinės Chicagos.
Įsidėmėkite, skaitytojai: jeigu
mes iš kitų vietovių šventėje
gausiai nedalyvausime, ji Kana-
doje bus pirma ir paskutinė. Į
visus lietuvių kalendorius jau da-
bar turi būti įrašyta: 1988 liepos
3 Kanadoje, Hamiltone. O ka-
dangi ten iškilmės bei pramogos
vyks bent dvi dienas prieš šventę
ir gal dar kokią dieną po jos, tai
iš anksto apsirūpinkime savaite
atostogų. Atostogų Kanadoje,
kurios, tikiu, liks nepamiršta-
mos.

"BROLIO" SALZBURGO KATALIKAI NEBUVO ĮSILEISTI Į VILNIŲ

Nors Salzburgas ir Vilnius
"susibroliaavo" jau 1970-ais me-
tais, salzburgiečių delegacijai
nebuvo leista nuvykti į Lietuvos
krikšto jubiliejaus iškilmes. Apie
tai pranešė Salzburgo arkivysku-
pijos spaudos skyrius. Arkivy-
skupas Berg jau balandžio
mėnesį pranešė Kauno vyskupui
pagalbininkui apie savo pageida-
vimą pasiūsti į iškilmes oficialią
delegaciją. Prieš pat iškilmes ar-
kivyskupas gavo iš Kauno vysku-
po pagalbininko Juozo Preikšto
telegramą, kurioje sakoma, kad
lietuviams "neduodama gali-
mybės kviesti svečius iš užsienio
į jubiliejaus iškilmes." Salzbur-
go arkivyskupijos kunigų taryba
pasiuntė SSRS generaliniam
konsului Liadovui raštą, kuriame
giliai apgailestaujamas toks
"nesuprantamas" sovietų
valdžios elgesys ir pabrėžiama,
kad asmeniniai krikščionių susi-
tikimai yra "neatskiriama religi-
jos laisvės dalis." Apie draudimą
Lietuvos dvasininkams pasik-
viesti svečius iš užsienio plačiai
rašė ir Salzburgo spauda.

SSRS-gos ministeriui pirmi-
ninkui Ryžkovui liepos mėnesį
besilankant Austrijoje, jį nuolat
lydėjo klausimai apie šį draudi-
mą. Salzburgo provincijos gu-
bernatorius Wilfried Haslauer
liepos 9 d. įteikė Ryžkovui me-
morandumą, kuriame klausia-
ma, kodėl Salzburgo atstovams
nebuvo leista dalyvauti Lietuvos
krikšto iškilmėse. Memorandu-

mas primena, kad 1975 m. pasi-
rašydama Helsinkio Aktą, Sovie-
tų Sąjunga įsipareigojo leisti re-
liginėms bendruomenėms, in-
stitucijoms ir organizacijoms pa-
laikyti ryšius.

(Elta)

— Marian Helpers Bulletin
1987 metų pirmame numeryje
įdėjo arkivysk. Jurgio Matulaičio
nuotrauką ir trumpą jo gyvenimo
aprašymą.

Spalvotą biuletinį leidžia kas
tris mėnesius marijonų pagalbini-
nis centras anglų kalba Šv. Stani-
slovo Kostkos vardo provincija
Stockbridge, Mass.

— Seselė Angelika Damaro-
daitė rugpjūčio 30 atšventė 50
metų vienuolinio gyvenimo su-
kaktį Rosario mieste Šv. Kazi-
miero lietuvių parapijoje.
Padėkos mišias aukojo kun. Ani-
bal Villan, MIC, o pamokslą sakė
kun. J. Margis, MIC. Iškilmin-
gose mišiose dalyvavo seselės
kazimierietės: ses. E. Buzaitė,
ses. D. Kriaučiūnaitė, ses. E.
M. Risso, ses. N. Varanauskaitė,
ses. J. A. Dapkūnaitė, ses. J.
Jurksaitė, ses. J. Macejūnas ir
pilna bažnyčia tikinčiųjų. Mišių
metu ses. Angelika davė special-
iai jos 50-ties metų darbo prie-
saiką. Seselė dirbo Aušros Vartų
parapijėje mokykloje vaikų
darželio vedėja, vėliau Kordobo-
je naujokyno vedėja, o dabar yra
Rosario "Caritas" vadovybėje.

Hamiltono Copps koliziejaus vidus.

125 metai kaip gimė Maironis

Spalio 21 suėjo 125 metai, kaip gimė didysis tautinio atgimimo poetas Maironis, arba prelatas Jonas Mačiulis. Okupuotoje Lietuvoje jo sukaktis plačiau prisimenama, dailininkai piešia net jo paveikslus, rengiami specialūs literatūros vakarai. Mūsų išeivijos gyvenime nėra tokios institucijos, kuri tai pastebėtų paskatintų organizuoti. Tenka pasitenkinti tik vieno kurio lituanisto privačia iniciatyva.

O sukaktį verta paminėti, nes jis buvo ryškiausias "Aušros" laikų poetas, išsakęs, susumavęs to laiko idėjas. "Aušroje" reiškėsi daug poetų, poezija buvo jų mėgstamiausias žanras, bet jie visi nutolo, laikas uždegė juos dulkėmis. Dabar tik reto pavardė prisimenama, bet vargiai galime pacituoti bent vieną kitą sukurtą jo eilutę, o Maironio eilių dar ir dabar kiekvienas mintinai moka. Maironis ir buvo pati aukščiausiasieji pušis tame "Aušros" poetų miške. Jį iškėlė ir išaukštino jo talentas.

Galėjo ir jis nueiti pas lenkus kaip nuėjo Adomas Mickevičius, bet jį sulietuvino taurūs patriotai klierikai, ir jis vėliau jau ištikiškai tarnavo Lietuvai.

Maironis sugebėjo pagauti to meto atbundenčios tautos dvasią, sugebėjo parašyti tokias ei-

les, kad tauta jas skaitė ir jomis gyveno. Tos eilės kelte kėlė visus iš miego, skatino į darbą Lietuvai.

Jo eilėraščiai virto tiesiog šūkiams, kvietimais — stoti į darbą. Ypač jo eilės veikė to meto jaunąją kartą.

Taip Maironio poezija visą 19 amžiaus galą Lietuvoje išjudino, supurtė iš pagrindų ir tai kartai atidarė lietuviškus horizontus, nurodė, kur eiti ir dirbti. Toks pat įtakingas jis buvo ir šio amžiaus pradžioje. Jo dainos uždegė mūsų savanorius. Tik nepriklausomybės pradžioje poetai norėjo atsikratyti jo didelės įtakos, bet tai buvo neilgam. Atėjo vėl naujos okupacijos, nauji pavergėjai, ir vėl poeto žodis gyvas visų lietuvių širdyse. Jo "Lietuva brangi"... šiais laikais, kai pavergta tauta negali giedoti savo himno, virto antruoju mūsų himnu, kuris sujungia viso pasaulio lietuvius.

Iki Maironio poezija buvo nesklaidi, neskambi. Maironis pirmas ją išstobulino. Jis rašė vadinamoju toniniu eiliumu, kur ieškoma eilučių skambumo. Jis tą eiliumą išvystė lietuvių literatūroje ir jį įtvirtino. Po Maironio visi poetai neberašė silabiniu eiliumu, bet toniniu.

Jis rūpinosi ne tik sklandumu, bet ir kalbos grožiu. Taip su Maironiu lietuvių kalba tobulėja gražėja. Lietuviškoji poezija įgauna gražiausias rafinuotas formas ir gali lygintis su viso pasaulio didžiausiais poetais.

Iki Maironio lietuvis gerai nepažino savo praeities ir savo krašto. Maironis romantinėse savo eilėse parodė gražią krašto praeitį, jos didvyrius, tą praeitį privedė prie dabarties, kad ir dabartyje mes turime taip didvyriškai ginti Lietuvą.

Tautai jis atidengė Nemuną, Nerį, Nevėžį, Dubysą, Šatrijos kalną, Medvėgalį, Palangos jūrą. Visa tai pasidarė sava ir artima lietuviui. Ir po tiek metų Maironio Nemunas mum prasmingas banguoja ir Šešupė šaukia pas brolius ir seses.

Kaune ties jo paminklu iš po nakties vis atsiranda nauja gėlių puokštė. Ją padeda tie nežinomieji Maironio gerbėjai. Jas padeda tauta savo didžiajam dainiui už tą meilę, kuria jis mylėjo

Lietuvą ir Lietuvos žmones, už tą didžiąją poeziją, kuri lietuviams visada prasmingai kalbės ir kvies:

*Į darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Šarvuoti mokslu atkakliu,
Paimsim arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu.*

CORETTA SCOTT KING UŽ KUN. A. SVARINSKĄ

Coretta Scott King savo ir Martin Luther King fondo vardu pasiuntė laišką Sovietų Sąjungos ambasadoriui Washingtone Dubininui, prašydama, kad sovietų vyriausybė išlaisvintų kun. Alfonsą Svarinską ir leistų jam vėl normaliai atlikti kunigiškas pareigas.

"Mes viliamės", rašo laiške Coretta King, "kad generalinis sekretorius Gorbačiovas palankiai priims prašymą, kad būtų atitaisyta kun. Svarinskui padaryta skriauda, atėmus jam priklausiančias teises."

Coretta King primena sovietų ambasadoriui, kad kun. A. Svarinskas yra religinės laisvės Lietuvoje gynėjas ir vienas iš Tikičių Teisėms ginti katalikų komiteto steigėjų, kad už taikingas pastangas ginant įsitikinimų laisvę apkaltintas tariama antisovietine agitacija ir propaganda buvo nuteistas sunkia kalėjimo bausme. Ji atkreipia sovietų ambasatoriaus dėmesį, kad kun. A. Svarinskas už tikinčiųjų teisių gynimą jau yra iš viso iškalbėjęs dvidešimt metų.

— Radijo valandėlių konkursas pratęsiamas iki gruodžio 31. Konkurso tema — krikšto istorija, minėjimai Romoje, Vilniuje ir kitose vietose. Kviečiamos visos radijo valandėlės. Juostas siųsti JAV LB Kultūros Tarybai, 23430 Harms Rd., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. 216 481 - 8854.

— Lietuvių, kurių gimtoji kalba yra lietuvių, pagal statistikos įstaigą, visoje Kanadoje yra 10,295. Toks skaičius esąs naujais gyventojų surašyme, atliktame 1986. Prieš penkerius metus atliktame surašyme minėtas skaičius buvo 11,860. Jis apima tik tuos, kurie užpildytose anketose pažymėjo, kad jų gimtoji kalba yra lietuvių. Bendras lietuvių skaičius Kanadoje pagal naujausius surašymo duomenis dar nežinomas.

— Dr. Antanas Sužiedėlis, nuo 1960 profesoriaująs Amerikos katalikų universiteto psichologijos fakultete Washingtone, paskirtas to paties universiteto menų ir mokslų mokyklos dekanu. Paskyrimas įsigalioja rugsėjo 1.

Amerikos jungtinės tautinių šokių grupės dalis, kuri sudarė pirmąjį nulį 600 skaičiaus Šv. Petro aikštėje Romoje. Tuo metu kalbėjo popiežius. Po jo kalbos jaunimas pradėjo šokti tautinius šokius.

Jaunimas eina Kryžiaus Kelių ir neša kun. Antano Bukausko padarytus ir į Romą atsiųstus tris lietuviškus kryžius. Nuotr. V. Bacevičiaus

KAS TIE LIETUVIŠKI KRYŽIAI DALYVAVĘ IŠKILMĖSE ROMOJE?

Jaunimas, eidamas Kryžiaus Kelių, Šv. Petro aikštėje, nešė tris didokus, gausiai ornamentuotus lietuviškus kryžius. Tada niekas nepagarsino, kaip tie kryžiai atsirado, kas jų autorius. Tik vėliau sužinota, kad tų trijų kryžių autorius yra kunigas dailininkas Antanas Bukauskas.

Lietuviams jis mažai žinomas. Gimęs 1916 rugsėjo 8 Boblaukio kaime, Alvito valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Gimnaziją baigė

Kaune. Buvo įstojęs į Vilkaviškio kunigų seminariją, paskui išstojo. Porą metų mokytojavo Vilkaviškio krašte, 1943 vėl įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją. Vokietijoje įstojo į Eichstätto kunigų seminariją, kurią baigė ir tame pačiame mieste į kunigus buvo išventintas 1946 liepos 21. Hanau lietuvių stovykloje buvo vikaru.

Į Ameriką atvyko 1949, apsiėjo Clevelande, bet ten negalėjo įsikurti. Kurį laiką dirbo slovakų parapijoje, paskui buvo priimtas St. Louis, Mo., arkivyskupo, kardinolo Rooter. Eilę metų vikaravo St. Louis mieste vokiečių parapijose, kartu studijavo meną meno mokykloje, vėliau net toje pačioje mokykloje dėstė meno dalykus.

Jis pats ruošdavo parodas, rengdavo paskaitas apie meną. Taip pasidarė žinomas dailininkas.

Vėliau jis Union, Mo, buvo paskirtas parapijos klebonu ir

ten išbuvo iki 1985. Tada buvo perkeltas į kitą vietą, kur parapija buvo didelė. Maždaug prieš vienerius metus paprašė, kad jį paleistų į pensiją, nes pradėjo sveikata streikuoti. Vyskupas leido jam pasitraukti į pensiją, ir jis vėl grįžo į Union, Mo., Čia įsigijo gražius namus ir juos ėmė puošti savo lietuviškais medžio drožiniais. Ruošiasi net lietuvišką kryžių prieš savo namus statyti.

Rengdamasis paminėti Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį, jis ir sumanė padaryti iš medžio didokus, bet vis dėl to panešamus kryžius. Ir padarė tokius tris, labai gerai juos supakavo. Pridėjo dar porą mažesnių kryžių dviem prelatams. Jis pats apmokėjo nemažas persiuntimo išlaidas, sumokėjo per 700 dol. Siuntinys Romoje buvo gautas laiku.

Visa tai surašėme, kad būtų pažymėta, kaip privati iniciatyva prisidėjo savo kūryba prie šių iškilnių, įprasmino ir drauge su lietuvinu Kryžiaus Kelių. Gaila, kad informacinė tarnyba to nepastebėjo, negavo reikiamų žinių ir jų nepaskleidė laiku mūsų spaudoje. Tokio dėmesio yra vertas mielas kun. Antanas Bukauskas. Galėtų jis ir lietuviškas kolonijas aplankyti su savo parodom. (p.j.)

Spauda yra pats svarbiausias ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Paremk ją savo aukais!

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJAUS CHICAGOJE APIMTIS

Įsikūrus naujame, trijų aukštų name (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629), Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus yra didžiausia etninio pobūdžio muziejinė įstaiga Amerikoje. Į muziejaus sudėtį įeina biblioteka, kartografijos, numizmatikos, filatelistikos, genealogijos, karo, vaikų skyriai, meno galerija, bei esantis organizacijos stadijoje muzikos skyrius. Muziejaus direktorium yra dailininkas Valentinas Ramonis.

Visame šiame komplekse didelį vaidmenį vaidina biblioteka. Jos vadovu ir muziejaus moksliniu konsultantu yra istorikas dr. Dovydas Fainhauzas. Be jo bibliotekoje dirba trys asmenys — patyrusi, ilgametė muziejaus darbuotoja Ruth Katauskas, muzikas Juozas Sodaitis ir JAV istorijos bei imigracijos specialistė, gavusi MA Northwestern Universitete, Jessie Daraška.

Biblioteka yra reikšmingas mokslinių tyrinėjimų bei įvairių duomenų apie Lietuvą lobynas. Pastaruoju metu buvo pakeista jos struktūra. Biblioteka tapo padalinta į knygų, laikraščių ir specialių rinkinių skyrius.

Knygų skyrius susideda iš 22,000 tomų, o laikraščių skyriuje buvo sukaupta 1500 laikraščių

ir žurnalų pavadinimai, kurių daugelis siekia devynioliktą amžių.

Specialių rinkinių skyriuje yra šios sekcijos: retos knygos, rankraščiai, brošiūros ir dokumentai, foto archyvas bei meno archyvas.

Retų knygų sekcija susideda iš 500 tomų. Kai kurie iš jų buvo išleisti dar viduramžiais ir yra neįkainuojamos vertės.

Rankraščių sekcijoje yra lietuvių rašytojų, mokslininkų, aktorių, politinių veikėjų, draugijų korespondencija bei įvairūs rašiniai.

Brošiūrų ir dokumentų sekcija yra gausi Lietuvos istoriją ir kultūrą liečiančios medžiagos saugykla. Šioje sekcijoje yra įvairūs spausdiniai, oficialūs dokumentai, draugijų veiklos aprašymai, protokolai, skelbimai, atsisaukimai, laikraščių iškarpos.

Fotoarchyve yra grupių ir atskirų asmenų (aktorių, veikėjų, rašytojų) nuotraukos ir albumai, o meno archyve yra surinkti biografiniai duomenys apie menininkus ir meno draugijas.

Biblioteka plačiai naudojasi studentai, mokslininkai ir plati visuomenė.

B.M.P.

Stanley Balzekas, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus prezidentas, šio muziejaus naujų patalpų atidarymo dieną prie viduramžių riterio šarvų. Nuotr. Ed. Šulaičio

BOOKS ON LITHUANIAN HISTORY AND HERITAGE

Lithuanian Catholic Alliance
71 - 73 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa. 18702

Popular Lithuanian Recipes

by Josephine Dauzvardas-----\$6.50

Subatos Vakareli

by a Lithuanian Youth Group in Germany. One hundred ten (110) songs, words and music-----\$4.00

Lithuanian/English or

English/Lithuanian Dictionary (30,000 words)

by V. Baravykas-----\$9.00

Introduction to Modern Lithuanian

Forty lessons for the teacher or the self-teacher

by Dambriunas, Klimas and Schmalsteig-----\$10.00

Simas (The Story of Simas Kudirka)

by Jurgis Gliauda (Translated by Kestutis Ciziunas and J. Zernkalnis)-----\$5.00

Lithuanians in America

by Dr. Antanas Kucas, translated by Joseph Boley -----\$6.00

The Brothers Domeika

by Liudas Dovydenas, translated by Milton Stark-----\$6.00

Day of Shame

The Tragedy of Simas Kudirka by Algis Ruksenas-----\$9.00

The Forty Years of Darkness

Suppression of the Lithuanian press and how it was regained, by Juozas Vaisnora

translated by Joseph Boley-----\$2.00

Praise the Lord, All You Nations

A religious, social and cultural history of Lithuania

by Sister Virginia Marie Vytell-----\$9.00

Lithuanian Cookery

by Izabele Sinkeviciute (328 pages)-----\$9.00

Lithuanian Catholic Alliance

71-73 S. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. 18702

National Immigrants Day, 1987

By the President of the United States of America

A Proclamation

Our national celebration of Immigrants Day is a moving reminder to us that America is unique among the nations. We are the sons and daughters of every land across the face of the Earth, yet we are an indivisible Nation. We are one people, and we are one in that which drew our forebears here—the love of "freedom's holy Light."

This year we most appropriately observe Immigrants Day on October 28, the 101st anniversary of the unveiling of the Statue of Liberty, the beloved statue Emma Lazarus called "Mother of Exiles," from whose "beacon-hand/Glows world-wide welcome." That welcome is America's welcome, which has ever beckoned millions upon millions of courageous souls to this land of freedom, justice, and opportunity.

Immigrants have always brought great gifts to their new home on these shores—the gifts of hardiness and heart, of intellect and hope. Two hundred years ago, immigrants were among the framers of a Constitution for these United States. They knew what they were about, for they began that charter of liberty and limited government with the words, "We the People" and created what a future President named Lincoln would call "government of the people, by the people, for the people."

One immigrant, J. Hector St. John de Crevecoeur, had described that people very well in 1782 when he wrote, "Here individuals of all nations are melted into a new race of man whose labors and posterity will one day cause great changes in the world." This prophecy came true, and immigrants helped, and are still helping, to make it so—immigrants to a country and a people one in mutual loyalty and one in steady devotion to "freedom's holy Light."

The Congress, by Senate Joint Resolution 80, has designated October 28, 1987, as "National Immigrants Day" and authorized and requested the President to issue a proclamation in observance of this event.

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim October 28, 1987, as National Immigrants Day, and I call upon the people of the United States to observe that day with appropriate programs, ceremonies, and activities.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this sixteenth day of October, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-seven, and of the Independence of the United States of America the two hundred and twelfth.

Ronald Reagan

letters to the editor

Editor:

Today, one of my neighbors who is also from near Wilkes-Baire - originally - gave me a copy of GARSAS, your newspaper, which was given to her on a recent visit to her family.

I like the newspaper very much. You are to be congratulated on its format, content. It is very attractive and interesting.

I am enclosing my check for \$10.00.

PLEASE SEND ME A SUBSCRIPTION FOR ONE YEAR.

ALSO, PLEASE SEND MY MOTHER, JULIA BENDOCK, A SUBSCRIPTION FOR ONE YEAR.

Addresses enclosed.

Thank you very much.
Margaret Towers, Wilmington, DE.

K of L Supreme Council Meets

The Supreme Council Board Members of the Knights of Lithuania met recently in Syracuse, New York, at St. Stephen's Church Hall.

President Frank Petrauskas called the meeting to order with a prayer by Spiritual Advisor Rev. Anthony Jurgelaitis.

Eugene Ashley, Trustee from Kansas City, Kansas Council spoke about the July convention and presented Supreme Council with a check.

Correspondence was received by President Frank Petrauskas. Included was a letter from the Marian Fathers Superior General, Rev. Petratis thanking all the Knights of Lithuania who were able

to attend the beatification rites in Rome of Archbishop George Matulaitis for their participation and for those who were unable to attend he thanked for their prayers. A note of thanks was received from Msgr. J. Prunskis in response to the Congratulations he had received on his elevation to Monsignor. Several other thank you notes were read.

Reports of all the officers were read. The 1988 Convention will be held in Washington, D.C. and will be the 75th Jubilee of the Knights of Lithuania.

The next meeting of the Supreme Council Board will be held in New Haven, Conn., March 19, 1988.

DECEMBER